

Att välja rätt projektorlampa för just Er

Syftet med denna översikt är att ge en fristående förklaring över den uppsjö av ersättningslampor till projektorer som erbjuds på marknaden. I och med att skriftställaren är aktieägare i Diamond Lamps, kan dock informationen vara oavsiktligt vinklad. Om så är fallet, ber vi om ursäkt men hoppas att den ändå är till nytta och har hjälpt Er göra det val som är rätt för just Er.

Lampans beståndsdelar

Genomgående i följande text kommer lampans olika delar att nämnas, därför är det viktigt med några definitioner:

Originaltillverkarens (OEM) lampor

Om Ni någonsin köpt en projektorlampa, är det troligt att Ni köpt en OEM-lampa (originaltillverkarens lampa) eftersom dessa dominerar marknaden. Sony, Epson och Panasonic är

exempel på OEM; de tillverkar projektorn och formger den lampa som levereras i den, sedan levererar de reservdelar.

- **Prestanda – 100%.**

Köper Ni en OEM-lampa (originaltillverkarens lampa), förväntar Ni Er att den har exakt samma prestanda som projektorns ursprungliga lampa. Faktiskt kommer den troligen att vara bättre eftersom Er gamla lampa kan ha börjat bli ljussvagare med tiden.

- **Projektorgarantin – opåverkad.**

Eftersom denna reservdel rekommenderas av tillverkaren, stöds projektorgarantin fullt ut; dock har garantin ofta redan gått ut när det väl uppstår behov av en ny lampa.

- **Pris – tveklöst det dyraste valet.**

- **Övriga kommentarer** – det finns ca 170 aktuella och utgångna OEM märken, vissa formger och bygger sina egna projektorer, medan andra köper in och märker om eller ordnar legotillverkning. P.g.a. av denna invecklade produktförsörjning, brukar ersättningslampor oftast inte vara försedda med varumärke, vilket gör det svårt, om Ni inte känner väl till Er leverantör, att fastställa huruvida Ni försetts med en originallampa eller en kopia av sämre kvalitet.

Genuina alternativlampor, t.ex. Diamond Lamps

Det är inte lätt att definiera vad som är "genuint", men så här tolkar vi det:

Även om det finns 170 olika märken på projektorer, tvingas nästan samtliga ta sina lampor från en lamptillverkare. Sony, t.ex., utvecklar en ny projektor och söker upp en lamptillverkare såsom Philips för att fastställa specifikation och utformning av glödlampa till projektorn. Med tanke på att det krävs mellan 5kV och 20kV för att tända lampan, är elektroniken rätt viktig och den skräddarsydda **lamptändaren** köps oftast in av samma företag.

Det finns bara sju tillverkare av glödlampor som levererar OEM-lampor: Philips, (pionjären inom lamptechnologi och marknadsledande), Osram, Ushio, Iwasaki (Eye), Matsushita (Panasonic), Phoenix och på senare tid även Epson som tidigare köpt in legotillverkning men som i allt större grad nu tillverkar sina egna ljuskällor.

En genuin alternativlampa använder sig av samma specifikations-lampa som Philips försåg Sony med i exemplet här ovan. Den kommer direkt från Philips och märket som stöds av Philips. Glödlampan monteras sedan in i ett chassi som är ett exakt duplikat av OEM-chassit, så att den färdiga produkt som levereras är identisk med OEM-produkten till både utseende och prestation. Denna minutiösa beskrivning är nödvändig för att klarlägga skillnaden mellan denna kategori och nästföljande kategori längre fram i texten: "grå" genuint alternativa lampor.

- **Prestanda** – 100%
Produkten är identisk med den som levererats till originaltillverkaren, OEM.
- **Projektorgarantin** – tveksamt, situationen har aldrig ställts på sin spets eftersom ingen projektor någonsin strejkat under användning av en Diamond Lamp. Teoretiskt, med en identisk glödlampa, bör garantin hålla, även om det vore förståeligt om en OEM skulle dra sig för att stödja det.
- **Pris** – kännbart billigare än OEM-lampor.
- **Övriga kommentarer** – Vissa glödlampor är utbytbara; Sanyo t.ex. levererar reservdelar med både Philips och Osram glödlampor till samma projektor. Vissa tillverkare sätter sitt namn på glödlampan; andra sätter bara på märkningar som gör det svårare att avgöra huruvida Ni fått en originallampa. Här en lista över de vanligast förekommande märkningar på genuina lampor.

Lamptillverkare	Märkningar
Iwasaki (Eye)	HSCR, MSCR
Matsushita	UHM, HS, 'M'
Osram	P-VIP, VIP
Philips	UHP
Phoenix	SHP
Ushio	NSH, UMPRD
Epson	UHE, som dock används även på lampor som tillverkas åt dem av ovanstående märken

"Gråa" genuina lampalternativ

Ett otympligt uttryck, ingen klatschig rubrik precis, men vi ber Er läsa vidare...

Lamptillverkarna har en mycket kort lista över företag som de förser med sina glödlampor som ska ingå i en genuin alternativlampa. I Philips fall gäller det f.n. fyra företag, eftersom de vill försäkra sig om att det finns krävande normer i produktionen och att den färdiga produkten kommer att distribueras både ärligt och etiskt. Gråa genuina lampor levereras inte direkt från tillverkaren; de brukar komma från OEM som säljer av överflödigt lager till marknader i närheten av deras fabriker i Asien, sedan lämnar produkten området.

Kruxet här är att en glödlampa tillverkad för den ene OEM:s lampa ofta blir "inklämd" i en annan OEM:s lampa när den rätta glödlampan inte finns tillgänglig, men där det finns en vara på den gråa marknaden som har liknande värden. Så är inte alltid fallet, men risken är påtaglig och den är på hög spänningsnivå! En enkel koll är att se efter om det genuina märket Ni köper rekommenderas av glödlampstillverkaren; har den rekommenderats har Ni en rätt säker garanti på att lampan är rätt för Er projektor.

- **Prestanda** – möjligen 100%, men endast om rätt glödlampa används.
- **Projektorgarantin** – tveksamt, om fel glödlampa används är det mer troligt att den skadar projektorn och mindre troligt att garantin täcker det.
- **Pris** – oftast snarlikt priset på genuina alternativ, men billigare modeller dyker ibland upp där en "grå" glödlampa köpts in till ett väldigt lågt pris.

Lampkopior eller kompatibla märkeslampor

Lampkopior använder inte glödlampor som ursprungligen använts av OEM och har en klart tilltalande egenskap i att de oftast är det billigaste valet. I vetskap om att det är en efterapning, är det allmänt underförstått att det blir kompromisser vad gäller kvalitet och det blir fråga om att avgöra vad som är acceptabelt. Tyvärr kan detta endast göras genom att pröva sig fram, vilket kan bli en rätt kostsam procedur.

Varje användare har olika förväntningar; det är möjligt att en viss lampkopia känns helt acceptabel. Däremot kan andra visa sig vara en falsk besparing som komprometteras av låg kvalitet och kort livstid; i grund och botten handlar det om den personliga budgeten och riskvilligheten.

- **Prestanda** – oftast sämre vad gäller ljusstyrka, färgjämnhet och livslängd.

Detta beror främst på lägre ställda krav vid tillverkning och montering.

- **Projektorgarantin** – mindre troligt att garantin hedras av OEM
- **Pris** – oftast det billigaste valet av lampa.
Det kan finnas ett utbud av olika lampkopior för samma projektormodell, till olika priser.
Som med det mesta i livet: man brukar få det man betalar för.

- **Övriga kommentarer** – Även om tillverkning och försäljning av lampkopior är helt laglig, finns ett antal lampkopior som påstås kränka originallampans tillverkares immaterialrätt (**IP**). Det har redan förekommit framgångsrik lagsökning i USA vad gäller en **IP**-kränkande produkt (med skadestånd på \$28 per försåld vara) och det pågår lagsökningar mot andra i ett flertal kontinenter.

Vidare information om kvalitén på lampkopior: en oberoende undersökning utförd av KEMA (beställd av Philips). Resultaten kan ses på denna webbadress.

www.diamondlamps.net/news.asp. Klicka på länken längst ned på sidan för att komma till rapporten i sin helhet.

För ytterligare information om regler kring immaterialrätt (IP), se

<http://amlawdaily.typepad.com/PhilipsIwasaki.pdf>

Upprustade lampor– utbytt glödlampa

De alternativ som beskrivits ovan har alla såväl ny glödlampa som nytt chassi. Vid upprustning av lampor / glödlampsbyte, behålls det gamla chassit medan glödlampan byts ut.

Tre typer av glödlampa kan vara aktuella.

1. En identisk genuin glödlampa
2. En "grå" genuin glödlampa
3. En glödlampskopia

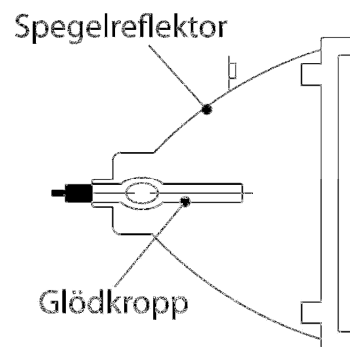
Riskerna kring prestanda är exakt de samma som för ovanstående lampkategorier. Men det diskuteras även kring lämpligheten av att använda ett chassi flera gånger, man menar att kontakter kan ha försämrats och / eller plasten kan vara värmeskadad. Argumenten kan kännas rimliga, men eftersom där inte finns några rörliga delar är det svårt att förstå att problem kan uppstå. Enligt vår erfarenhet finns inga problem här, men det kan bero på den höga kvalitén i vår arbetsprocess vid glödlampsbyte.

Kvalitén avgörs av vem som utför glödlampsbytet och t.o.m. vissa OEM erbjuder själva denna tjänst. Oftast gäller dock detta enbart Xenon-baserade lampor i stora lokaler, som kostar många tusen dollar.

- Prestanda – varierande, beroende på vilken glödlampa som används
- Projektorgarantin – såsom ovanstående lampalternativ
- Pris – oftast lite billigare än alla alternativ på nya
- Övriga kommentarer – Oftast behöver Ni skicka in Er gamla lampa för glödlampsbyte, som ställer Er utan fungerande projektor såvida Ni inte investerar i en reservprojektor.

Upprustade lampor – byte av glödkropp

Nu blir det lite mer tekniskt. Glödlampen består av en spegelreflektor, en del trådstumpar och en glödkropp – den verkligt smarta biten i mitten där allt händer. Vissa upprustningsalternativ innebär byte av glödkropp med bibehållna komponenter runt om, i synnerhet reflektorn.

Vad vi förstår, säljer inga tillverkare av originalglödlampor sina glödkroppar till tredje part. Därmed innebär varje upprustning att en glödkroppskopia används. Detta kan vara mycket vilseledande då man bibehållit reflektorn som ännu bär originalmärkningar som anger glödkroppens specifikation och ursprung. Förutom frågan om glödkroppens prestanda med en produktkopia, kan också finnas frågetecken kring glödkroppens korrekta vinkel. Felaktigt inställd vinkel på glödkropp innebär att ljuset inte reflekteras precis rätt, och allvarligt begränsar lampans ljusstyrka och stör färgjämnheten över hela bilden. Tyvärr är det inte möjligt med blotta ögat att urskilja en glödkroppskopia.

- **Prestanda** – i bästa fall på nivå med lampkopior, men potentiellt lägre
- **Projektorgarantin** – ingen chans, men i och med att reflektorn bibehåller samma märkning, kommer somliga OEM inte att upptäcka bytet.
- **Pris** – oftast det allra lägsta enhetspris, men tveklöst en del utdragen logistik i returförfarandet, eftersom montage kräver specialistkompetens.

Lampförfalskningar

Tyvärr existerar sådana, och handeln med dem ökar då många återförsäljare helt ovetandes vidarebefordrar dem till konsumenter.

Fabriker i Asien installerar glödkroppskopior i reflektorkopior som då har förfalskade märkningar. När "gråa" genuina glödlampor studsar från mellanhand till mellanhand i Asien, blandas lampkopior i och säljs slutligen till väst som "genuina". Eftersom det inte är möjligt att vare sig urskilja en glödkroppskopia med blotta ögat eller testa den utan en projektor, är återförsäljare i västvärlden som inte köper från genuina källor omedvetna om att förfalskade varor infiltrerat deras produktionsled.

Lättaste sättet att värja sig mot dessa är att se upp med varor som är "för billiga för att vara sanna", och att vara kritisk inför att köpa på auktionssajter på Internet, i stället för från registrerade företag med etablerat rykte och erfarenhet.

Vissa märken som Diamond Lamps stöds av tillverkare som betraktar dessa som av genuint ursprung, de rekommenderar att om man inte köper OEM:s egen lampa bör man söka sig till rekommenderade märken som dessa.

Alternativ med endast glödlampa

Strängt taget handlar ovanstående dialog om lampor, men för att ge en heltäckande bild av de alternativ som erbjuds bör nämnas att somliga kan erbjuda Er ett alternativ med endast glödlampa. Som med alla kategorier som nämnts här ovan kommer kvalitén att variera i och med den glödlampsvariant Ni förses med, och Ni kan ha turen att få en genuint identisk ersättning till ett mycket bra pris.

Glödlampsförfalskningar förekommer flitigare än lampförfalskningar; glödkroppen i sitt ursprungliga chassi byts ut (såsom beskrivits här ovan) eller falska märkningar satts på glödlampan. Som med lampförfalskningar, försäkra Er om källan, och om den är helt enkelt *för* billig, se upp - det kan vara mycket mer än glödlampskostnaden Ni riskerar; det kan vara fråga om Er projektor, Ert rykte (om Ni är återförsäljare) eller t.o.m. Er säkerhet!

Den huvudsakliga nackdelen med alternativen "endast glödlampa" är att Ni behöver själva byta glödlampan i chassit. Var då beredd med skiftnycklar och skruvmejslar! I många fall är det en rätt okomplicerad procedur, men chassit är relativt stel eftersom den inte formgivits med avsikt att rustas om, se upp så Ni inte knäcker något där. Vi rekommenderar starkt att Ni tar en lång titt på den gamla enheten innan Ni köper, kanske t.o.m. tar isär den om den inte längre är i bruk... för att se hur det hela håller ihop. Men tänk på att det rör sig om rätt höga spänningsnivåer här, så var försiktig.

Om skriftställaren

Efter 20 år inom branschen med professionell audiovisuella media, grundade Dave Bethell år 2002 **Just Lamps**, distributör av OEM-lampor. **Just Lamps** var det allra första specialistföretaget inom projektorlampor, och verkar nu över fem kontinenter med en totalförsäljning hittills på över en halv miljon enheter. I strävan efter ett etiskt alternativ till lampkopior som inte äventyrade varken prestanda eller immaterialrätt (IP), grundades Diamond Lamps år 2007 med bejakande av Philips Lighting. Sedan dess har andra glödlampstillverkare gjort sina produkter tillgängliga för Diamond Lamps vilket vidgat omfånget inom detta populära märke.